

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างของพื้นฐานอารมณ์ในคู่แฝดเหมือนและคู่แฝดคล้าย

สมมติฐานในการวิจัย

คู่แฝดเหมือนมีลักษณะพื้นฐานอารมณ์ที่สัมพันธ์กันมากกว่าคู่แฝดคล้าย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นคู่แฝดอายุ 3-6 ปี ซึ่งเกิดจากการตั้งครรภ์แบบแฝด 2 จำนวน 20 คู่ ที่ศึกษาอยู่ในระดับอนุบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร และอาศัยอยู่บ้านเดียวกับมารดา โดยแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะของเด็ก ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คู่แฝดเหมือน (Identical Twins) จำนวน 10 คู่ เป็นคู่แฝดที่มีผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แยกประเภทแฝดว่าเด็กทั้งคู่เป็นแฝดเหมือน ในงานวิจัยนี้วัดโดยการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แยกประเภทแฝดของ Peeters และคณะ (1998)

กลุ่มที่ 2 คู่แฝดคล้าย (Fraternal Twins) จำนวน 10 คู่ เป็นคู่แฝดที่มีผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แยกประเภทแฝดว่าเด็กทั้งคู่เป็นแฝดคล้าย ในงานวิจัยนี้วัดโดยการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แยกประเภทแฝดของ Peeters และคณะ (1998)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามพื้นฐานอารมณ์ (Behavioral Style Questionnaire: B.S.Q.) จากแบบวัดของ McDevitt และ Carey (1978)
2. แบบสัมภาษณ์แยกประเภทแฝด (Zygosity Questionnaire) จากแบบสัมภาษณ์ของ Peeters, Gestel, Vlietinck, Derom และ Derom (1998)

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยติดต่อขอแบบสอบถามพื้นฐานอารมณ์จากเจ้าของแบบสอบถาม (McDevitt & Carey, 2003) และพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือในการประเมินพื้นฐานอารมณ์จากแบบสอบถามพื้นฐานอารมณ์เด็กอายุ 3-7 ปี (Behavioral Style Questionnaire: B.S.Q.) ของ McDevitt และ Carey (1978) โดยการแปลแบบสอบถามพื้นฐานอารมณ์เป็นฉบับภาษาไทยและนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจพิจารณาความตรง (Validity) ของแบบสอบถาม และหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) จากการเก็บข้อมูล (Pilot) ในเด็กอนุบาลอายุ 3-6 ปี จำนวน 30 คน ที่ศึกษาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยให้มารดาของเด็กตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มอ้างอิง ซึ่งเป็นเด็กอนุบาล อายุ 3-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน โดยให้มารดาของเด็กตอบแบบสอบถามพื้นฐานอารมณ์ เพื่อหาคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ใช้จำแนกลักษณะพื้นฐานอารมณ์ในการวิจัยครั้งนี้
3. ผู้วิจัยทำการสำรวจหาคู่แฝดที่มีลักษณะตรงตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ คู่แฝดแบบแฝด 2 ที่มีเพศเดียวกัน อายุ 3-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับอนุบาล และอาศัยอยู่กับมารดา โดยทำการสอบถามโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีนักเรียนชั้นอนุบาลกำลังศึกษาอยู่จำนวน 87 แห่ง พบว่า มีโรงเรียน 28 แห่ง ที่มีคู่แฝดตรงตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ กำลังศึกษาอยู่จำนวน 46 คู่ ผู้วิจัยจึงได้ทำการติดต่อโรงเรียนทั้ง 28 แห่ง เพื่อขออนุญาตในการติดต่อชี้แจงรายละเอียดการวิจัยแก่มารดา และทำการเก็บข้อมูลโดยให้มารดาของคู่แฝดตอบแบบสอบถามพื้นฐานอารมณ์ ซึ่งได้รับการตอบกลับจากโรงเรียน 16 แห่ง ที่ยินดีให้ข้อมูลในการติดต่อกับมารดาของเด็กแฝดจำนวน 31 คู่
4. ผู้วิจัยทำการติดต่อเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดในการวิจัย และขอความร่วมมือจากมารดาของคู่แฝดทั้ง 31 คู่ พบว่า มีมารดาของคู่แฝดที่ยินดีเข้าร่วมการวิจัยจำนวน 24 คู่ ผู้วิจัยจึงทำการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประเภทแฝดจากมารดาของคู่แฝดทั้ง 24 คู่ พบว่า มีคู่แฝดที่คาดว่าจะเป็คู่แฝดเหมือนจำนวน 11 คู่ คู่แฝดที่คาดว่าจะเป็คู่แฝดคล้ายจำนวน 8 คู่ และคู่แฝดที่มารดาไม่แน่ใจในการให้คำตอบจำนวน 5 คู่ และจากข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประเภทแฝดที่ได้มาจากการสอบถามมารดา ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อและนัดมารดาคู่แฝดจำนวน 20 คู่ แบ่งเป็น

คู่แฝดที่คาดว่าน่าจะเป็นคู่แฝดเหมือนจำนวน 10 คู่ คู่แฝดที่คาดว่าน่าจะเป็นคู่แฝดคล้ายจำนวน 8 คู่ และคู่แฝดที่มารดาไม่แน่ใจในการให้คำตอบจำนวน 2 คู่ เพื่อทำการประเมินลักษณะพื้นฐานอารมณ์ของคู่แฝดแต่ละคน โดยให้มารดาประเมินพฤติกรรมของคู่แฝดครั้งละ 1 คน มีระยะเวลาห่างกัน 1 อาทิตย์

5. ในการศึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการแยกประเภทแฝด ผู้วิจัยพบว่า การใช้แบบสัมภาษณ์มารดาเพื่อแยกประเภทแฝดเป็นวิธีการหนึ่งที่มีความน่าเชื่อถือ ในการวิจัยครั้งนี้จึงใช้แบบสัมภาษณ์แยกประเภทแฝดของ Peeters และคณะ (1998) ซึ่งมีความแม่นยำในการแยกประเภทแฝด 95.4% และผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรง (Validity) ของแบบสัมภาษณ์แยกประเภทแฝดฉบับแปลภาษาไทยด้วยวิธี Back Translation และหาความเที่ยง (Test-retest Reliability) จากการสัมภาษณ์มารดาของคู่แฝดอายุ 3-6 ปี จำนวน 6 คู่
6. ผู้วิจัยสัมภาษณ์มารดาของคู่แฝดที่ได้ตอบแบบสอบถามพื้นฐานอารมณ์ครบเรียบร้อยแล้ว ด้วยแบบสัมภาษณ์แยกประเภทแฝดของ Peeters และคณะ (1998) โดยทำการสัมภาษณ์มารดาทางโทรศัพท์ เพื่อยืนยันการแบ่งประเภทแฝดในการวิจัยครั้งนี้พบว่า คู่แฝดที่คาดว่าน่าจะเป็นคู่แฝดเหมือนจำนวน 10 คู่ มีผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แยกประเภทแฝดว่าเป็นคู่แฝดเหมือนทั้ง 10 คู่ ส่วนคู่แฝดที่คาดว่าน่าจะเป็นคู่แฝดคล้ายจำนวน 8 คู่ และคู่แฝดที่ไม่แน่ใจว่าเป็นแฝดประเภทใดอีก 2 คู่ ต่างมีผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แยกประเภทแฝดว่าเป็นคู่แฝดคล้ายรวม 10 คู่
7. ผู้วิจัยทำการแปลผลลักษณะพื้นฐานอารมณ์ของคู่แฝดตามเกณฑ์การประเมินของ McDevitt และ Carey (1978) โดยใช้คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากกลุ่มอ้างอิงจำนวน 60 คน
8. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล และทำการแจ้งให้มารดาทราบถึงผลการประเมินลักษณะพื้นฐานอารมณ์ของคู่แฝด

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ความสอดคล้อง (Percent agreement) ของลักษณะพื้นฐานอารมณ์ระหว่างคู่แฝดเหมือนและคู่แฝดคล้าย หาความสัมพันธ์ของลักษณะ

พื้นฐานอารมณ์ในกลุ่มคู่แฝดเหมือนและคู่แฝดคล้าย โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) และเปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะพื้นฐานอารมณ์ระหว่างกลุ่มคู่แฝดเหมือนและคู่แฝดคล้ายโดยใช้ Z-test

2. หาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบพื้นฐานอารมณ์ ในกลุ่มคู่แฝดเหมือนและคู่แฝดคล้าย โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และเปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบพื้นฐานอารมณ์ระหว่างกลุ่มคู่แฝดเหมือนและคู่แฝดคล้ายโดยใช้ Z-test

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า พื้นฐานอารมณ์ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางพันธุกรรม โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

1. คู่แฝดเหมือนมีลักษณะพื้นฐานอารมณ์ที่สัมพันธ์กันมากกว่าคู่แฝดคล้ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = 2.29, p < .05$)
2. คู่แฝดเหมือนมีองค์ประกอบพื้นฐานอารมณ์ 5 ด้าน ที่สัมพันธ์กันมากกว่าคู่แฝดคล้าย คือ ด้านความรุนแรงของการตอบสนอง ($Z = 3.49, p < .01$) ด้านการเข้าหาหรือถอยหนี ($Z = 3.03, p < .01$) ด้านระดับการเคลื่อนไหว ($Z = 2.81, p < .01$) ด้านลักษณะอารมณ์ ($Z = 2.65, p < .01$) และด้านความสามารถในการปรับตัว ($Z = 2.34, p < .05$) ส่วนองค์ประกอบพื้นฐานอารมณ์ด้านความสม่ำเสมอ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในกลุ่มคู่แฝดเหมือนและคู่แฝดคล้าย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เมื่อมีการวิจัยในคู่แฝดควรมีการเก็บรวบรวมกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยให้มากขึ้น และทำการศึกษาองค์ประกอบพื้นฐานอารมณ์ครบทั้ง 9 ด้าน
2. ควรมีการศึกษาและพัฒนาเครื่องมือประเมินพื้นฐานอารมณ์ เป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับเด็กไทย
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมการให้ความรู้เรื่องวิธีการเลี้ยงดูเด็กตามลักษณะพื้นฐานอารมณ์ เพื่อเป็นประโยชน์ในเชิงการป้องกันปัญหาพฤติกรรมเด็ก ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้จากการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง